Б-172
Комплект 1937

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

8 СНЕЖНЯ 1937 г.
№ 21-22 (51-52)

ЗА ЛЕНІНСКІЯ КАДРЫ

ОРГАН парткома, прафкома і рэктарыята Беларускага дзяржаўнага універсітэта

ГОД ПАД СЦЯГАМ СТАЛІНСКАЙ КАНСТЫТУЦЫІ

5 снежня 1936 года Надзвычайны VIII Усесаюзны З'езд Советаў зацвердзіў Сталінскую Канстытуцыю. «Як пераможны сцяг падняў Сталін над радзімай нашай Канстытуцыю СССР, усімі радкамі сваімі адзначаючую, што совецкае грамадства ўжо ажыццявіла ў асноўным социялізм, стварыла соцыялістычны лад» («Правда»).

Сталінская Канстытуцыя адлюстроўвае змены ў жыцці СССР, якія адбыліся за перыяд з 1924 па 1936 год. Пад кіраўніцтвам партыі большэвікоў і яе сталінскага Цэнтральнага Камітэта совецкі народ пераварыў сваю радзіму: устанавіў перамогу соцыялістычнай сістэмы ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі, пабудаваў вялікую індустрыяльную дзяржаву, з моцнай механізаванай гаспадаркай калгасаў і соўгасаў, ліквідаваў паразітычныя класы.

Вызваленыя ад капіталістычнай эксплаатацыі рабочыя і сяляне сталі зусім новымі класамі якіх не ведала гісторыя чалавецтва. Совецкая працоўная інтэлігенцыя звязаная ўсімі ніцямі з рабочым класам і сялянствам,—таксама зусім новая інтэлігенцыя, «яна разам з рабочымі і сялянамі, у адной упражцы з імі вядзе будоўлю новага бяскласавага соцыялістычнага грамадства» (Сталін).

Сталінская Канстытуцыя запісала вялікія заваяванні соцыялізма, права ўсіх грамадзян на працу, адпачынак, адукацыю.

У Сталінскай Канстытуцыі запісана адно з найвялікшых заваяванняў соцыялізма—нацыянальнае роўнаправе працоўных, росквіт нацый, раней прыгнечаных, адсталых і бяспраўных. Канстытуцыя фіксуе факт перамогі ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі.

Прайшоў год з моманта зацвярджання Сталінскай Канстытуцыі. Новая Канстытуцыя і гістарычны даклад таварыша Сталіна на VIII з'ездзе запальваюць сэрцы мільёнаў людзей усяго свету любоўю да совецкай краіны, да яе народаў, да вялікага і мудрага Сталіна.

Народы свету, якія вядуць барацьбу супроць фашыстаў і імперыялістаў, чэрпаюць у гістарычным дакладзе таварыша Сталіна і ў артыкулах Канстытуцыі СССР натхненне да барацьбы і надзеі на перамогу.

Новая Канстытуцыя СССР сапраўды з'явілася «маральнай дапамогай і рэальнай падмогай для ўсіх тых, хто вядзе цяпер барацьбу супроць фашысцкага варварства» (Сталін).

Совецкі Саюз, заваяваўшы самую дэмакратычную Канстытуцыю ў свеце, стаіць як гранітны ўцёс, сярод бушуючага капіталістычнага мора, як маяк асвятляе шлях народам усяго свету да комунізма.

У гадавіну прыняцця Сталінскай Канстытуцыі, мільёны працоўных выражаюць сваю любоў і пасылаюць прывітанне да партыі Леніна—Сталіна, да яе Цэнтральнага Камітэта і асабіста таварыша Сталіна, забяспечыўшых перамогу соцыялізма.

У дзень 12 снежня працоўныя Совецкага Саюза аддадуць свае галасы за любімейшага з любімых—таварыша Сталіна і яго саратнікаў.

Працоўныя Менска вітаюць свайго кандыдата ў Совет Саюза — таварыша Варашылава і кандыдата ў Совет Нацыянальнасцей таварыша Ванеева і ўпэўнены, што яны і надалей будуць ісці па шляху партыі Леніна—Сталіна, бязлітасна граміць і выкарчоўваць ворагаў народа—трацкісцка-бухарынскіх і іншых шпіёнаў.

Над баявым сцягам Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна, совецкі народ дабіўся перамогі соцыялізма ў СССР, пад гэтым непераможным сцягам чалавецтва даб'ецца тaржаства комунізма ва ўсім свеце.

Цяпер, калі мутная хваля фашызма аплёўвае соцыялістычны рух рабочага класа і змешвае з гразёй дэмакратычныя імкненні лепшых людзей цывілізаванага свету, новая Канстытуцыя СССР будзе абвінаваўчым актам супроць фашызма, гаворачым аб тым, што соцыялізм і дэмакратыя непераможны. **(Апладысменты).** Новая Канстытуцыя СССР будзе маральнай дапамогай і рэальнай падмогай для ўсіх тых, хто вядзе цяпер барацьбу супроць фашысцкага варварства. **(Бурныя апладысменты).**

Яшчэ большае значэнне мае новая Канстытуцыя СССР для народаў СССР. Калі для народаў капіталістычных краін Канстытуцыя СССР будзе мець значэнне праграмы дзеянняў, то для народаў СССР яна мае значэнне выніку іх барацьбы, выніку іх перамог на фронце вызвалення чалавецтва. У рэзультаце пройдзенага шляху барацьбы і лішэнняў прыемна і радасна мець сваю Канстытуцыю, якая трактуе аб пладах нашых перамог. Прыемна і радасна ведаць, за што біліся нашы людзі і як яны дабіліся сусветна-гістарычнай перамогі. Прыемна і радасна ведаць, што кроў, багата пралітая нашымі людзьмі, не прайшла дарэмна, што яна дала свае рэзультаты. **(Працяглыя апладысменты).**

І. В. СТАЛІН.

ДЖАМБУЛ

Народный певец Казахстана, орденоносец

Сталинские батыры

(ОТРЫВОК)

Я так говорю, чтобы все на планете слыхали:
— Пусть первым войдет от народов в Верховный Совет
Немеркнущим солнцем, дающим вселенной свой свет,
Сверкающим гением наших великих побед,
Родной и любимый, сравнений не знающий, Сталин!
Так я говорю, народ повторяет, и звон
Домбровой струны плывет над степями, как кречет.
Священное братство великих и малых племен
Со мной заодно—на всех языках и наречьях.
И я выдвигаю батыров в Верховный Совет,
Кто крепче алмаза, острее отточенной стали,
Кто вывел нас к счастью сквозь годы ненастья и бед,
Кого воспитал нам и вырастил солнечный Сталин.
Калинин и Молотов—вот кандидаты мои,
Герой Каганович, тебе отдаю свое слово,
И с маршалом Климом, кто выстоял трудные бои,
В Совет выдвигаю орла и батыра Ежова.
И вслед им, батырам, мы выдвинули имена,
В Верховный Совет широко откроем мы двери
Лишь лучшим из лучших, чьим делом гордится страна,
Кто партии предан, кто мудрому Сталину верен.
Так я говорю, и народ повторяет за мной —
В казахских аулах, в казачьих привольных станицах:
Цвети, наша Родина, край, как мечта, золотой,
И зорче глядите, орлы, охраняя границы.
За счастье—наш голос, за правду, за солнечный свет,
За братство народов, за меч нержавеющей стали...
Пусть первым войдет от народов в Верховный Совет
Родной и любимый, великий и солнечный Сталин!

ПЕРШЫ МАРШАЛ СОВЕЦКАГА САЮЗА

Выбаршчыкі Менска [illegible] і ўвесь беларускі народ перапоўнены пачуццём найвялікшай гордасці за аказаны ім гонар — галасаваць за лепшага саратніка найвялікшых геніяў чалавецтва Леніна і Сталіна, за першага маршала Совецкага Саюза Клімента Ефрэмавіча Варашылава.

У гістарычны дзень 12 снежня выбаршчыкі Менска аднадушным галасаваннем за таварыша Варашылава прадэманструюць сваю любоў да соцыялістычнай радзімы, да сваёй гераічнай партыі Леніна—Сталіна, да сваёй роднай Чырвонай Арміі, да свайго вялікага правадыра Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна.

Увесь совецкі народ ганарыцца слаўным сталінскім маршалам. Пад кіраўніцтвам Сталіна і Варашылава палкі Чырвонай Арміі ў бурныя годы грамадзянскай вайны громілі белагвардзейскія полчышчы, ачышчалі совецкую зямлю ад інтэрвентаў. Пад іх кіраўніцтвам Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія стала наймагутнейшым аплотам міру, арміяй, аснашчонай першакласнай баявой тэхнікай. Сталін і Варашылаў выпеставалі бліскучыя большэвіцкія кадры каманднага і палітычнага састава Арміі, да канца адданых вялікай справе соцыялізма.

Совецкі народ ведае, што Чырвоная Армія, выпеставаная Сталіным і Варашылавым, непераможна. Безнадзейны ўсе спробы ворагаў напасці на Совецкі Саюз. Чырвоная Армія рабочых і сялян разгроміць праціўніка на яго-ж тэрыторыі.

Наша краіна непераможна таму, што «намі кіруе, нас вядзе к новым перамогам першы маршал соцыялістычнай рэволюцыі, вялікі маршал перамог на франтах і грамадзянскай вайны, і соцыялістычнага будаўніцтва, і ўмацавання нашай партыі, спадчыны вялікага Леніна, — маршал комуністычнага руху ўсяго чалавецтва— наш вялікі Сталін! Яму, гэтаму сапраўднаму маршалу комунізма — Сталіну, яму, прыемніку найвялікшага з вялікіх людзей — Леніна, яму, які з дня ў дзень паказвае ўсім нам лепшыя ўзоры большэвіцкай работы, яму, Сталіну, які як ніхто іншы, ведае, што патрэбна рабіць сёння, каб перамагчы і заўтра і назаўсёды, наша пролетарскае ўра».

Гэтыя словы таварыша Варашылава на першай Усесаюзнай нарадзе стахаНаўцаў —голас усяго магутнага совецкага народа.

Наша краіна непераможна таму, што на чале яе Арміі стаіць бліжэйшы саратнік вялікага Сталіна, верны сын соцыялістычнай радзімы, першы маршал Совецкага Саюза Клімент Ефрэмавіч Варашылаў.

Таварышу Варашылаву выбаршчыкі сталіцы ордэнаноснай Совецкай Беларусі аддадуць свае галасы. За таварышам Варашылавым па першаму закліку партыі Леніна—Сталіна беларускі народ, як і ўсе народы неабсяжнага Совецкага Саюза пойдзе ў апошні і рашучы бой з капіталізмам і пераможа.

Прывітанне кандыдату ў дэпутаты Совета Саюза Вярхоўнага Совета СССР ад Менскай гарадской выбарчай акругі любімаму маршалу Кліменту Ефрэмавічу Варашылаву.

(З газеты «Советская Белоруссия»).

ВЫБЯРЭМ У ВЯРХОЎНЫ СОВЕТ СССР ЛЕПШЫХ СЫНОЎ НАРОДА—ДА КАНЦА АДДАНЫХ СПРАВЕ ЛЕНІНА—СТАЛІНА

Клімент Ефрэмавіч ВАРАШЫЛАЎ

ЧЛЕН ПАЛІТБЮРО
ЦЭНТРАЛЬНАГА КАМІТЭТА ЎСЕСАЮЗНАЙ КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ (большэвікоў) НАРОДНЫ КАМІСАР АБАРОНЫ САЮЗА ССР МАРШАЛ САВЕЦКАГА САЮЗА

КАНДЫДАТ У ДЭПУТАТЫ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР АД МЕНСКАЙ ГАРАДСКОЙ ВЫБАРЧАЙ АКРУГІ

Клімент Ефрэмавіч Варашылаў нарадзіўся ў 1881 г. у Данбасе, у сяле Верхнім, Бахмуцкага павета, былой Екацерынаслаўскай губерні. Яго бацька працаваў батраком, працяглы час шахцёрам, потым вартаўніком на чыгунцы, маці займалася падзённай работай.

З дзіцячых год Кліменту Ефрэмавічу прышлося адчуць цяжкую долю бедняка і пролетарыя. Яшчэ падлеткам ён вымушан быў пайсці на работу ў шахты — выбіраць калчадан, за што атрымліваў 10 кап. у дзень, а некалькі пазней разам з бацькам пасвіць жывёлу ў памешчыка і працаваць батраком у кулака. З прычыны адсутнасці сродкаў у бацькоў Клімент Ефрэмавіч вымушан быў спыніць вучобу з 3 класа земскага вучылішча, дабіваючыся павышэння сваіх ведаў на працягу ўсіх наследуючых год упартай і сістэматычнай самаадукацыйнай работай.

Пятнаццаці год тав. Варашылаў паступае «хлопчыкам» на металургічны завод «ДЮМО» пры станцыі Алчэўскай (цяпер г. Варашылаўск). Тут ён атрымаў спачатку кваліфікацыю падручнага слесара, затым слесара і, нарэшце, машыніста крана.

У 1897 годзе тут-жа ў Алчэўску у тав. Варашылава адбываецца першая сутычка з царскай паліцыяй, за якой наследваў і першы арышт. На гэтым-жа заводзе тав. Варашылаў з групай перадавых рабочых скалаціў першы рэволюцыйны гурток. У 1899 г. Клімент Ефрэмавіч узначаліў забастоўку рабочых-кранаўшчыкаў. У сувязі з гэтай забастоўкай яго арыштавалі, а пасля разгрому забастоўкі выгналі з завода з занясеннем у «чорныя спісы», у выніку чаго ён цэлых тры годы не мог атрымаць работы.

І толькі у 1903 годзе тав. Варашылаву ўдалося паступіць у Луганску (цяпер Варашылаўград) на машынабудаўнічы завод Гартмана (цяпер паравозабудаўнічы завод імя Кастрычніцкай Рэволюцыі). Завод гэты ўжо тады быў адным з буйнейшых у краіне, а ў жыцці Луганска ён займаў рашаючае месца.

Тут-жа ў Луганску у канцы 1903 года тав. Варашылаў уступіў у соцыял-дэмакратычную рабочую арганізацыю і адразу-ж прымкнуў да большэвікоў. Ужо у 1904 годзе ён быў выбран членам Луганскага камітэта партыі.

У першую рускую рэволюцыю 1905—1907 г. тав. Варашылаў, які насіў партыйную клічку «Валодзя», з'яўляўся правадыром рабочага Луганска. У лютым і ў ліпені 1905 г. ён паспяхова кіраваў забастоўкай Гартманаўскага завода і быў выбран старшынёй дэпутацкага схода (фактычна совета рабочых дэпутатаў) завода. Пасля разгрому ліпеньскай забастоўкі рабочых Гартманаўскага завода Клімент Ефрэмавіч быў арыштован, зверскa збіт і пасаджан у турму, у якой знаходзіўся да канца 1905 года, калі па аднадушнаму патрабаванню падышоўшай да турмы шматтысячнай дэманстрацыі рабочых, мясцовыя ўлады вымушаны былі яго вызваліць.

У 1906 г. тав. Варашылаў выбіраецца дэлегатам па IV (Стакгольмскі) з'езд партыі, па шляху на які ён у Пецербурзе ўпершыню сустрэўся з Леніным. У 1907 г. ён удзельнічаў дэлегатам на V (Лонданскім) з'ездзе партыі. На гэтых з'ездах тав. Варашылаў сустракаецца з Леніным і Сталіным, становіцца іх бліжэйшым саратнікам і верным вучнем.

Пасля IV з'езда пад кіраўніцтвам тав. Варашылава ў Луганску шырока разгарнулася работа па стварэнню баявых дружын рабочых, для якіх Клімент Ефрэмавіч асабіста двойчы прывазіў з Фінляндыі значныя партыі зброі.

У канцы 1907 г. тав. Варашылава зноў арыштоўваюць. Перыяд сталыпінскай рэакцыі і годы ўздыму рабочага руху (1908—1914) Клімент Ефрэмавіч правёў большай часткай у турмах, архангельскай і чэрдынскай ссылках, дзе вёў палітычную работу сярод ссыльных, адначасова ўпарта працуючы над павышэннем сваёй тэарэтычнай падрыхтоўкі. У 1908 г. пасля ўдалага пабегу з г. Пенегі тав Варашылаў на працягу больш, чым поўгода вёў партыйную работу ў Баку пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна.

Клімент Ефрэмавіч з'яўляўся ў гэты час членам Бакінскага камітэта партыі і сакратаром Бібі-Эйбацкага партыйнага камітэта. Знаходзячыся ў Баку, Клімент Ефрэмавіч вёў вялікую профсаюзную работу сярод рабочых Бібі-Эйбацкага раёна.

У сакавіку 1914 года тав. Варашылаў вярнуўся ў Данбас з апошняй ссылкі, але праследуемы паліцыяй вымушан быў пераехаць у Царыцын, дзе працаваў на артылерыйскім заводзе, адначасова ведучы партыйную работу.

У гады імперыялістычнай вайны, працуючы ў Царыцыне, а затым у Петраградзе, тав. Варашылаў разам з усёй партыяй змагаўся за ператварэнне імперыялістычнай вайны у вайну грамадзянскую. Прымаючы актыўны удзел у лютаўскай буржуазна-дэмакратычнай рэволюцыі 1917 года, Клімент Ефрэмавіч прымаў актыўны удзел і шмат часу аддаваў рэволюцыйнай рабоце сярод салдат Петраградскага гарнізона. Ён узняў на паўстанне Ізмайлаўскі гвардзейскі полк. Клімент Ефрэмавіч быў выбран членам Петраградскага Совета рабочых і салдацкіх дэпутатаў. Па хадайніцтву луганскіх большэвікоў тав. Варашылаў быў накіраван Цэнтральным Камітэтам партыі ў Луганск, дзе быў выбран старшынёй гарадскога партыйнага камітэта, арганізаваў і рэдагаваў большэвіцкую газету «Донецкий пролетарий». У Луганску тав. Варашылаў быў выбран старшынёй гарадской думы, старшынёй Совета рабочых і салдацкіх дэпутатаў. Асаблівая ўвага Клементам Ефрэмавічам аддавалася фарміраванню Чырвонай гвардыі. Пад яго кіраўніцтвам рабочыя Луганска фактычна сканцэнтравалі ўладу ў сваіх руках яшчэ да Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі.

Выбраны ва ўстаноўчы сход ад былой Екацярынаслаўскай губерні па спісу большэвікоў 1917 г. тав. Варашылаў у снежні 1917 г. прыехаў у Петраград. Тут ён неўзабаве быў назначан «чырвоным граданачальнікам» — старшынёй камітэта па ахове Петраграда і разам з Ф. Э. Дзяржынскім удзельнічаў у арганізацыі і рабоце ВЧК.

У сакавіку 1918 года тав. Варашылаў вярнуўся у Луганск, дзе арганізаваў 1-шы Луганскі соцыялістычны партызанскі атрад на чале яго вёў упартыя баі супроць германскіх акупантаў на Украіне. У сакавіку 1918 года тав. Варашылаў аб'яднаў шматлікія украінскія чырвонагвардзейскія атрады ў V Украінскую армію і арганізаваў [illegible] германскіх войск [illegible] Царыцына. [illegible] 1918 года [illegible]

У кіраўніцтве абаронай на Паўднёвым фронце, у герайчнай абароне Царыцына тав. Варашылаў быў першым памочнікам таварыша Сталіна, [illegible] і камандуючым X арміяй. У канцы 1918 года тав. Варашылаў быў назначан Народным Камісарам Унутраных Спраў Украінскай Рэспублікі.

У маі 1919 года тав. Варашылаў у якасці камандуючага войскамі Харкаўскай ваеннай акругі кіруе ліквідацыяй мяцежа Грыгор'ева, затым у якасці камандарма XIV кіруе абаронай Украіны ад дзянікінцаў і петлюраўцаў. У лістападзе 1919 года ён быў назначан членам Рэўваенсавета I Коннай арміі.

Асабіста кіруючы разам з тав. Будзённым Коннай арміяй, тав. Варашылаў удзельнічаў у ажыццяўленні сталінскага плана разгрому Дзянікіна (у 1919—20 гг.), у вызваленні Украіны ад белапалякаў (у 1920 г.), у ліквідацыі врангелеўскага фронта. У сакавіку 1921 года тав. Варашылаў быў паслан X партыйным з'ездам на чале групы дэлегатаў з'езда на ліквідацыю Кранштацкага мяцежа. Клімент Ефрэмавіч з'явіўся ініцыятарам рашучых мер супроць мяцежнікаў, натхніцелем і ўдзельнікам паспяховай атакі па ільду Кранштацкай крэпасці.

Назначаны ў 1921 годзе Камандуючым Паўночна-Каўказскай ваеннай акругай, тав. Варашылаў паспяхова ліквідаваў на Паўночным Каўказе банды, выступленні [illegible] белагвардзейшчыны. Ён праводзіў вялікую работу па арганізацыі аўтаномных соцыялістычных рэспублік на Паўночным Каўказе. У 1924—25 г. Клімент Ефрэмавіч камандаваў Маскоўскай ваеннай акругай. З 6 лістапада 1925 года пасля смерці М. В. Фрунзе тав. **Варашылаў** бязьменна працуе Народным Камісарам па Ваенных і Марскіх Справах, а з 21 чэрвеня 1934 г. — Народным Камісарам Абароны СССР.

Пад кіраўніцтвам таварыша **Сталіна** на базе пераможнага выканання першай і другой пяцігодак тав. **Варашылаў** вёў карэнную рэканструкцыю Чырвонай Арміі, пераўзброіўшы яе ў лепшую армію ў свеце.

На працягу ўсяго свайго жыцця, усёй сваёй партыйнай работы Клімент Ефрэмавіч **Варашылаў** з'яўляецца адным з лепшых прадстаўнікоў старай большэвіцкай гвардыі і [illegible] кіруючага штаба — Цэнтральнага Камітэта. Непахісны большэвік, непрымірымы барацьбіт за ленінізм, ён пад кіраўніцтвам **Леніна** і **Сталіна** і ў гады барацьбы з царызмам, і ў рэволюцыю 1917 года, і ў савецкі перыяд вёў і вядзе непрымірымую барацьбу супроць усіх і ўсялякіх ворагаў рэволюцыі, ворагаў народа. Трацкісты, зіноўеўцы, бухарынцы, буржуазныя нацыяналісты — усе гэтыя прэзронныя ворагі соцыялізма і народа, якія ператварыліся ў прамых шпіёнаў германа-япона-польскай разведкі, адчулі на сабе ўсю сілу варашылаўскіх удараў.

З 1921 года тав. **Варашылаў** бязменны член ЦК ВКП(б), а з 1926 года — член Палітбюро ЦК ВКП(б).

Вылучаны з асяроддзя рабочага класа тав. **Варашылаў** быў і астаецца сапраўдным сынам свайго вялікага народа.

За баявыя заслугі, мужнасць і майстэрства ў барацьбе з ворагамі савецкага народа тав. **Варашылаў** мае наступныя ўзнагароды:

Ордэн Чырвонага Сцяга ў 1920 годзе за разгром белых на Паўночным Каўказе, за захоп 1 Кубанскага корпуса на чале са штабам.

Ганаровую рэволюцыйную зброю з ордэнам Чырвонага Сцяга ў 1920 годзе за паспяховую ліквідацыю врангелеўскага фронта.

Ордэн Чырвонага Сцяга ў 1921 годзе за ліквідацыю Кранштацкага мяцежа, за мужнасць і майстэрства пры штурме Кранштацкай крэпасці.

Ордэн Чырвонага Сцяга ў 1925 годзе за паспяховую ліквідацыю бандытызма ў СКВО.

Ордэн Чырвонага Сцяга ў 1930 годзе ў сувязі з 10-годдзем I Коннай і 12-годдзем РСЧА на шматлікія хадайніцтвы сходаў рабочых, сялян, чырвонаармейцаў.

Ордэн Леніна ў лютым 1935 года ў сувязі з 15-годдзем I Коннай арміі.

Ордэн Чырвонага Працоўнага Сцяга УзбССР — у лютым 1930 года.

Ордэн Працоўнага Чырвонага Сцяга Таджыкскай ССР—у студзені 1933 года.

Ордэн Працоўнага Чырвонага Сцяга ЗакСФСР — у лютым 1933 года.

За выключныя заслугі перад Радзімай Кліменту Ефрэмавічу **Варашылаву** прысвоена званне Маршала Савецкага Саюза.

Уладзімір Грыгор'евіч ВАНЕЕЎ

КАНДЫДАТ У ДЭПУТАТЫ СОВЕТА НАЦЫЯНАЛЬНАСЦЕЙ АД МЕНСКАЙ ГАРАДСКОЙ ВЫБАРЧАЙ АКРУГІ

«... Едзеш у мароз, у завею, а ноч цемная, цёмная... Зашыешся ў салому, прыслухаешся да бурана, да так і задрэміш... І тут як саданўць табе прыкладам у бок, крык, гвалт:

— А ну, з дарогі вярні, чорт, д'ябал! Не бачыш гасударавы людзі ідуць...

Адзін пад бок цябе б'е, другі салдат каняку твайго верне з дарогі, у снег, у ноч, у непраглядную замець...

Ачухаешся, глядзіш: ідзе-брыдзе па дарозе людзей чарада — хілыя, бледныя, адзяжонка на іх — вей-вецер... А па баках салдаты — ледзяныя сусолкі на вусах, башлыкі пасярэбраны галуном і марозам. Сярдзіты народ, пануры народ... Ды конная варта яшчэ... Свісцяць бізуны, людзей падганяюць... А кандалікі-кандалы пазвоньваюць—дзын-дзын... дзын-дзын,.. А дзесьці там, над лесам, воўчыя агні гарадць, даносяцца праз буран воўчыя галасы...

— Страшна гэта, дзед?

— Вядома, страшна... То-ж людзей паднявольных у Сібір вядуць, на катаргу, у турму...

— За што-б то, дзед?

— Гм... Мал ты яшчэ, не табе зразумець...»

***

Гэта дзедаў расказ. Гэта першыя дзіцячыя ўспаміны. Дзед займаўся ізвозным промыслам, вазіў на сваім кані купецкія тавары на Вятку, на Екацерынбург. Часта сустракаў перасыльных, расказваў унуку аб гэтым. Наогул, дзед быў вялікі расказчык, пражыў ён не мала, пабачыў не мала. Ён расказваў і аб тым, як сабіралі падаткі, бралі яшчэ асігнацыямі, прыахвочваючы да падаткаў бізунамі і лазінай.

Хвор быў часта дзед, некалькі раз сабіраўся памерці. Ну, вядома, кожнага разу ўнуку даводзілася бегаць да папа:

— Бацюшка, прычасціць-бы дзеда!

— А чорт-бы ўзяў твайго дзеда, толькі клопаты з ім. Прычашчай, прычашчай, а яму хоць-бы хны... Хадзі тут дарэмна...

***

Гэткія дзіцячыя ўспаміны, дзіцячыя ўражанні. Яны асталіся на ўсё жыццё, бо яны-ж першыя фармавалі свядомасць чалавека, неўпрыкметку прывівалі тыя думкі, настроі, якія потым, пасля развіліся ў сталыя погляды чалавека на жыццё, на зло, на праўду, на вялікі чалавечы свет.

Уладзімір Грыгор'евіч Ванееў радзіўся ў 1896 годзе, у вёсцы Шыпішэўшчына, Кацельніцкага павета, Вяцкай губерні. Бацька — Грыгорый Ігнацьевіч — селянін. Меў ён каня, карову, дзве авечкі і тры дзесяціны зямлі. Вядома, што з такой гаспадаркі сям'ю на дзевяць ратоў (бацька, маці, дзед, шэсцера дзяцей) не пракорміш. Хадзіў бацька па зімах у «зімагоры», зімагорстваваў. Так зваліся адходныя заработкі. Ці то ад слоў «гора гаравапь», ці то ад слова «горы» паходзіць зімагорская назва. Звычайна, хадзілі на заработкі ў горы, на медныя руднікі ў Екацерынбург, на Матавіліху.

— Было мне восем год, калі памёр мой бацька—расказвае тав. Ванееў, — Прышоў гэта ён з зімагораў, пачаставаў дзяцей гасцінцамі, ды неўзабаве захварэў і памёр. Было гэта ў 1905 годзе. Маці — Праскоўя Нікандраўна — і цяпер жыве, ёй 68-ы год. Пасля смерці бацькі гаспадарка засталася на мяне ды на дзеда. Калі я скончыў вясковую школу, то увесь час дапамагаў дзеду гаспадарыць. А ўжо з 1910 года быў я ў сям'і бальшаком, сам гаспадарку зёў, быў поўным работнікам: араў, касіў і сеяў. Дзед, які меў вялікі ўплыў на мяне, памёр у 1911 годзе.

Апрача хатняй работы, працаваў я па найму: вазіў гной, працаваў на малатарні, вучыўся у мяснікоў абразаць мяса (за ўвесь сезон вучобы у мяснікоў плацілі 2 рублі 50 капеек); у памешчыка Лебедзева працаваў на сартыроўцы, вясной абіраў у яго бульбу і т. д. Пяцёра сясцёр зараблялі таксама, наймаліся на лета у нянькі.

Такім было маё дзяцінства і юнацтва. У 1915 годзе споўнілася мне 19 год. Вайна. Прызвалі у царскую армію. 85-ы запасны пяхотны батальён. Масква. Астраханскія казармы на былой Златарожскай вуліцы. Месяц у роце, тры месяцы ў вучэбнай камандзе ваеннага часу. Суровая і бязглуздая муштра. Гадзін з дзесяць прастаяў пад ружжом. Такая, скажам, «правіннасць»: не выцер добра вакно ў пакоі фельдфебеля. За гэта «пад ружжо». Памятаю, за невялікую правіннасць усёй казарме пасля вячэрняй праверкі наладжваецца двухгадзінны «бег на месцы». І гэта да гадзіны ночы. Ні сесці, ні ўстаць потым, ні разагнуцца. Вельмі часта пасля праверкі каманда: «А ну, поўнае прысяданне, справа па аднаму гусіным шагам арш!».

Лажыліся спаць па камандзе. Раздзяваліся па камандзе: «раз, два, два з палавінай, без чвэрці тры, тры!». Не паспее каторы,—бяда ўсёй казарме. «Уставаць, адзявайся!» — паднімае бязлітасная каманда. Адзеліся. «Лажысь, раздзявайся!» Ізноў: «раз, два, без чвэрці тры, тры!» Трапіцца, які няшчасны, не паспее, бяда! «А ну станавіся на нары, бяры плявацельную урну, крычы ў яе «дурак». І стаіць няшчасны «музыкант», стаіць гадзіну, другую, выкрыквае, як папугай.

Дадайце да гэтага салдацкую «славеснасць», «так точно, никак нет...», гнусныя здзекі, мардабой, абсалютную бяспраўнасць і безабароннасць салдата, і вы ўявіце сабе ўсе «красоты» дзікай, азвярэлай і тупой царскай казармы.

Прайшоў гэту «школу» Пасля вучэбнай каманды перавялі ў роту на страявыя заняткі.

Вокны казармы на вуліцу былі заетаўлены кратамі. Праз іх і падтрымлівалі сувязь з унешнім светам, з жыццём горада. Праз іх дачуліся і пра Распуціна, пра яго забойства. А тут чуткі аб рэволюцыі ў Петраградзе. У дзень адрачэння Нікалая займаліся на двары палка. На Златарожскай вуліцы ўбачылі коннікаў з чырвонымі істужкамі. Начальства адразу загнала нас у казарму. А тут бачым — натоўпы народа напіраюць на вароты нашага палка. Камандзір палка выводзіць 17-ю роту з франтавікоў. Пастроіў, камандуе: «Рота на ізгатоўку!» Трохі замяўся народ. Каманда: «Па цэлі!». Але ніхто не бярэцца за ружжы. І вось ужо народ на двары палка, народ у нашых казармах.

— Таварышы, выхадзі на вуліцу! Рэволюцыя ў Петраградзе, у Маскве, у другіх гарадах!

З музыкай найшлі ў горад. Мітынг ля Красных варот. На Тэатральнай плошчы лавілі гарадавых... Сколькі дзялюў за адзін дзень! А вечарам у казарму, па дарозе ў чайную. Красата, любата — ні чэсці, ні часавых, уздыхнулі, можна сказаць, на поўныя грудзі, засталося тое «поўнае прысяданне» адным хіба толькі афіцэрам ды генералам.

Але абмануліся мы ў сваіх спадзяваннях. Ворагі-то яшчэ трымаліся, буржуазны ўрад пасылаў на фронт, патрабаваў «пабеднага канца». У маі месяцы наслалі на фронт пад Баранавічы, за станцыю Замр'е, у 3-ці Пярноўскі полк. Быў у Тарнопальскім наступленні. Але тут ужо стаў па-сапраўднаму разумець сутнасць рэволюцыі. Пачалі разумець яе і ўсе салдаты. Прыязджаюць агітатары ад Керэнскага, ва-ўсю крычаць: «Арлы, наступаць! Засталося вайны небагата, саюзнікі з намі...» «Арлы» слухаюць, маўчаць, да вус пакручваюць.

Ахвотнікаў наступаць больш не знаходзілася.

***

У лютым месяцы 1918 года прыехаў тав. Ванееў дамоў.

У снежні 1918 года тав. Ванееў уступае ў партыю большэвікоў. Тав. Ванеева прызначаюць загадчыкам Халтурынскага валаснога продаддзела. Вялікая работа па продразвёрстках. У 1919 годзе тав. Ванееў — інструктар Кацельніцкага павятовага выканкома. Работа па рэарганізацыі камбедаў, ліквідацыі кулацка-дэзертырскіх банд.

З сакавіка месяца 1919 года тав. Ванееў у Чырвонай Арміі — палітработнік 3-га Прыволжскага батальёна. Дзецкае Сяло — падрыхтоўка работнікаў сувязі. Краншат. Пасля ліквідацыі няклюдаўскага мяцежа пераводзіцца на форт Красная Горка. Член парткалектыва форта, старшыня культкамісіі палка. Удзел у абароне Петраграда ад Юдзеніча.

У 1920 годзе палкавым агітатарам у Ленінградзе. З Сямёнаўскага шпіталя водпуск дамоў па хваробе. У кастрычніку ізноў у арміі, у Кацельніцкім мясцовым батальёне унутранай аховы. У снежні 1920 года накіроўваецца ў палітсектар пры Вяцкім губваенкамаце. У снежні 1921 года адпушчан да дому, загадвае валасным ваенным аддзелам. У студзені 1922 г. выбіраецца членам, потым старшынёй Халтурынскага волвыканкома, старшыня валаснoй парт'ячэйкі. У верасні 1922 года выбіраецца членам Кацельніцкага укома партыі і членам павятовага выканкома. З кастрычніка 1922 г. па 1930 год — работы ў аддзеле Ўпраўлення наветам, загадванне агульным аддзелам павятовага выканкома, намеснік старшыні і старшыня Кацельніцкага выканкома, член Вяцкага губвыканкома, член Вяцкага губкома партыі, загадчык губфінаддзелам. Пасля ліквідацыі губерні член акрвыканкома і член бюро акругкома партыі, загадчык акрфінаддзелам і намеснік старшыні акрвыканкома.

У 1927 годзе выбіраецца членам ЦВК СССР.

З ліквідацыяй акруг (1930 г.) тав. Ванееў працуе старшынёй Вяцкага гарадскога совета. Член гаркома і член бюро гаркома партыі. У 1931 годзе выбіраецца членам Горкаўскага крайвыканкома, у 1932 годзе членам Горкаўскага крайкома ВКП(б).

НА XV з'ездзе Советаў РСФСР (1931 г.). выбіраецца членам ЦВК РСФСР.

У 1932 г., згодна рашэнню Горкаўскага крайкома і ЦК ВКП(б), насылаецца на вучобу у Маскоўскую Промакадэмію. Правучыўся каля трох месяцаў. Калі арганізоўваліся палітаддзелы, накіраваны ЦК ВКП(б) начальнікам палітаддзела Кочанеўскага зернавога соўгаса, Заходне-Сібірскага края, дзе і прабыў тры годы і правёў вялікую работу па ачышчэнню соўгаса ад класава-чужых, варожых людзей.

У 1936 годзе, па рашэнню ЦК ВКП(б) і крайкома, ізноў пасылаецца на вучобу у Промакадэмію. Закончыў 1-шы курс, тры дні пабыў на 2-м курсе. Краіне патрэбны былі стойкія, правераныя людзі, і тав. Ванееў рашэннем ЦК ВКП(б) накіроўваецца на работу ў БССР.

На апошнім пленуме Менскага горсовета тав. Ванееў выбіраецца выконваючым абавязкі старшыні горсовета.

Дзевятнаццаць год, як тав. Ванееў знаходзіцца ў партыі большэвікоў. Ён рос і выхоўваўся на практычнай рабоце, на гераічных буднях нашага будаўніцтва. Рос разам з ростам краіны. Як адданы сын партыі Леніна—Сталіна ўсе свае сілы і здольнасці аддае жыццю працоўных, змаганню з іх заклятымі ворагамі. І дзе-б ні працаваў ён—ад волвыканкома да сталічнага горсовета—адна у яго думка—апраўдаць давер'е працоўных, працаваць так, каб радасна і шчасліва жылося працоўнаму чалавеку і каб ніякага жыцця не было заклятаму ворагу народа—трацкісту, бухарынцу, нацыянал-фашысту, шкодніку і шпіёну.

— «Многа нашкодзілі ворагі ў горадзе: у будаўніцтве, у добрабыце, у абслугоўванні насельніцтва, нашкодзілі на энергетыцы, у водаправодзе. Адпушчаныя дзяржавай сродкі замарожваліся. Выбары у Вярхоўны Совет горсовет сустрэў не падрыхтаваным. Багата і вельмі багата навінен зрабіць горсовет, каб ліквідаваць усе вынікі шкодніцтва, каб паставіць работу на сапраўдную, на большэвіцкую нагу. Думаю, што варта мець у горадзе раёнпыя советы, каб лепш абслужыць узросшыя патрэбнасці нашага горада».

Гэта думка тав. Ванеева аб рабоце горсовета.

З вялікай удзячнасцю ўспамінаючы аб аказаным яму давер'і працоўных Менска, вылучыўшых яго кандыдатуру ў Вярхоўны Совет СССР, тав. Ванееў выказвае шчырую ўпэўненасць—поўнасцю апраўдаць вялікае давер'е народа.

І разам з ім упэўнены і мы. Патомак зімагораў актыўны будаўнік краіны, тав. Ванееў з'яўляецца адным з дастойных прадстаўнікоў народа ў Вярхоўны Совет нашай вялікай і слаўнай радзімы.

Міхась ЛЫНЬКОЎ.

26 выбарчы ўчастак. Агітатар т. Б інус праводзіць гутарку з хатнімі гаспадынямі.

З ГОРДАСЦЮ АДДАМ СВОЙ ГОЛАС ЗА таварыша ВАРАШЫЛАВА

(26 выбарчы участак)

Напярэдадні самага радаснага дня, калі мы, грамадзяне краіны Советаў, старыя, прэстарэлыя, сярэдніх год і восемнаццацігадовыя юнакі, будзем выбіраць нашу вярхоуную уладу, я хачу коратка расказаць ао цёмным праклятым мінулым і аб радасным, шчаслівым жыцці цяпер.

Свайго бацьку я памятаю мала. Ён быў плотнік-будаўнік і памёр, калі мне было 7 год. З таго часу пачалося жыццё, аб якім вельмі цяжка зараз успамінаць. Маці хадзіла на падзённую працу, а я няньчыла трох малодшых братоў, мыла падлогі ў багатых суседзей і падмятала вуліцу. Калі мне споунілася 9 год, я вымушана была паступіць на працу у пральню. Тут я сустрэла ў поўным сэнсе гэтага слова катаргу. Працаваць прыходзілася з 7 гадзін раніцы і да часу ночы літаральна за грашы. Атрымоўвала па тры рублі у месяц.

Вялікі Кастрычнік 1917 года вызваліу мяне, як і мільёны працоуных, у тым ліку жанчын ад цемры, галечы і эксплаатацыі. Прыватная пральня перайшла ў рукі дзяржавы. Праца непараўнальна была палегчана. Сталі працаваць 8 гадзін замест ранейшых 12—15. Я стала роўнапраўнай грамадзянкай краіны, членам профсаюза і зусім па іншаму ўзглянула на жыццё.

...Калі белапалякі занялі Менск, яны акружылі дом, у якім мы жылі, і з крыкам: пся крэў! Большэвікі! начали нам пагражаць. Брату, якому тады было 14 год, азвярэлыя белапольскія бандыты прыкладам разламалі чэрап. Але ён к вялікаму шчасцю астаўся жыў, і вырас, затаіўшы ў душы глыбокую нянавісць да ворагаў. Зараз ён старшы лейтэнант, знаходзіцца ў слаўных радах нашага паветранага флота.

Муж мой, удзельнік баёў пад Кахоўкай, зараз працуе майстрам на заводзе.

Аб тым, як мы жывём зараз, лепш усяго запытаць у маёй дачкі Іры. Яна, як і двое астатніх дзяцей, вучыцца ў светлай. прыгожай сталінскай школе.

— Мы жывём вельмі добра, — гаворыць Іра. І сапраўды: яна вучыцца ў чацвёртым класе, кожны год атрымоўвае прэмію, многа чытае, любіць Н. Остроўскага, піша прыгожыя вершы.

Ці магла аб тэтым марыць я, яе маці, якая ледзь змагла на працягу года ў «свабодныя» ад цяжкай працы дні наведваць васкрэсную школу?

Мая Іра вучыцца, хоча быць настаўніцай. І, безумоўна, яна будзе ёй. Яна ў тэтым упэўнена, як упэўнены ўсе мы ў сваім лепшым будучым.

Зараз мы добра жывём і ведаем, што будзем жыць яшчэ лепш. Гэта светлае жыццё заваявана крою рабочага класа ў дні Вялікага Кастрычніка пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна.

Я з гонарам аддам свой голас за жалезнага наркома абароны, першага маршала Совецкага Саюза — Клімента Ефрэмавіча Варашылаза.

КУНЦЭВІЧ Ф. А. — хатняя гаспадыня.

ЖАНЧЫНЫ РЫХТУЮЦЦА ДА ВЫБАРАЎ

Па 26 выбарчаму ўчастку арганізавана 46 гурткоў па вывучэнню Сталінскай Канстытуцыі і выбарчага закона сярод хатніх гаспадынь. Жанчыны з вялікім жаданнем збіраюцца на заняткі, задаюць пытанні агітатарам і самі расказваюць аб сваім жыцці раней і цяпер. Усе жанчыны — хатнія гаспадыні з гонарам гавораць, што працоуным Менска выпала вялікае шчасце — галасаваць за лепшага вучня Леніна—Сталіна, за жалезнага наркома абароны Клімента Ефрэмавіча Варашылава.

— Я з вялікай радасцю чакаю 12 снежня і мне хочацца першай прыйсці на выбарчы ўчастак і аддаць свой голас за таго, хто разам з нашым родным Сталіным заваяваў для нас, старых і ўсіх працоўных, радасць і шчасце, за таварыша Варашылава, — заявіла на занятках хатняя гаспадыня Вахімовіч А. Р.

— Я буду галасаваць за лепшых людзей нашай краіны, за таварыша Варашылава і таварыша Ванееза, — гаворыць хатняя гаспадыня Барэйка Е. К.

Так заяуляюць жанчыны — хатнія гаспадыні ў кожным гуртку. Жанчыны, усе як адна, з вялікай радасцю чакаюць 12 снежня, каб з поунай свядомасцю і вялікай радасцю аддаць свой голас за Клімента Ефрэмавіча Варашылава і таварыша Ванеева. У кожным доме адчуваецца радасць: жанчыны рыхтуюцца да дня выбараў, як да самага вялікага свята.

П. КУХАРОНАК.

Янка Купала

НАШАМУ ДЭПУТАТУ

І песні, і музыка, й людзі гамоняць
Ад фабрык да фабрык, ад хат і да хат.
Народ беларускі шчаслівы сягоння:
Клімент Варашылаў яго дэпутат!

Народ усім сэрцам, як роднага брата.
Шануе і любіць яго па над свет.
І сэрца аддасць за свайго дэпутата,
Пасла-дэпутата ў Вярхоўны Совет.

У нашым Совецкім Саюзе не мала.
Хто нам пазайздросціць,—вось так,— з дабраты. —
Дык ведайце: маршал даўно ўжо і стала
Любіў Беларусь нашу й любіць, браты!

Калі ён, бывала, да нас на манеўры
Прыедзе агледзець капцы, рубяжы.
О колькі той радасці, колькі той веры,
Што вораг не пройдзе ўжо нашай мяжы!

Паважна старыя вітаюць наркома, —
Падносяць хлеб-соль, караваі і мёд,
І кветкі-вяночкі—дзяўчаты, вядома,—
Падносяць яму на шчаслівы прыход.

Народ беларускі пазбыўся сатрапаў.
Палі свае сее спакойна штогод.
Не страшны яму дэфензівы, гестапы,
Ні панская Польшча, ні гітлераў зброд.

Наш слесар-луганскі, Нарком абароны
Засядзе ў Вярхоўным Совеце ад нас,
Краса нашай Арміі слаўнай Чырвонай,
Мы пойдзем з табою ў паходы не раз!

Бо час як надыйдзе і гром бітвы ўдара,
І трубы затрубяць, паклічуць у бой,—
Супроць банд фашысцкіх, пагромаў, пажараў
Народ беларускі паўстане з табой.

І песні, і музыка, й людзі гамоняць
Ад фабрык да фабрык, ад хат і да хат.
Народ беларускі шчаслівы сягоння:
Клімент Варашылаў яго дэпутат!
А сонейка будзе усходзіць, заходзіць,
Плысці будуць рэчкі, шумець будзе бор,
Жыць будзе ў свабодным шчаслівым народзе
Імя палкаводца ад зорак да зор.

1937 СНЕЖАНЬ 1937

12

ШОСТЫ ДЗЕНЬ ШАСЦІДЗЕНКІ

ДЗЕНЬ ВЫБАРАЎ У ВЯРХОЎНЫ СОВЕТ СССР

ПАВАЖАНЫЯ ТАВАРЫШЫ!

Напамінаем вам, што **12 снежня 1937 года — дзень выбараў у Вярхоўны Совет СССР.**

Заклікаем вас выканаць свой грамадзянскі абавязак — прыйсці на выбары і аддаць свой голас за бліжэйшага саратніка вялікага **Сталіна,** жалезнага наркома абароны, першага маршала Совецкага Саюза **Клімента Ефрэмавіча ВАРАШЫЛАВА**, вылучанага працоўнымі ў дэпутаты Совета Саюза Вярхоўнага Совета СССР па Менскай гарадской выбарчай акрузе.

Пад кіраўніцтвам таварыша **Варашылава** Чырвоная Армія вырасла ў першакласную, самую магутную армію ў свеце, якая стойка і непахісна стаіць на варце міру і соцыялізма.

Галасуючы за таварыша **Клімента Ефрэмавіча ВАРАШЫЛАВА,** вы галасуеце за Сталінскі Цэнтральны Камітэт ВКП(б), за вялікую непераможную партыю **Леніна—Сталіна.**

Адрас памяшкання, дзе будзе адбывацца галасаванне ў дзень выбараў: вуліца Танкавая, дом № 38.

ВЫБАРЧАЯ КАМІСІЯ 26 ВЫБАРЧАГА ЎЧАСТКА

Што павінен ведаць кожны выбаршчык

АБ ВЫБАРЧЫМ БЮЛЕТЭНІ

12 снежня, прышоўшы ў намяшканне ўчастковай выбарчай камісіі, адведзенае для галасавання, на месцу свайго жыхарства або часовага прабывання, выбаршчык павінен прад'явіць дакумент, які сведчыць яго асобу (пашпарт або калгасную кніжку, або профсаюзны білет, або ваенную кніжку, або іншае пасведчанне асобы). Пасля праверкі па спісу выбаршчыкаў і адпаведнай адзнакі ў спісу выбаршчык атрымае у сакратара або у членаў камісіі выбарчыя бюлетэні і канверт.

Кожны выбаршчык атрымае па два бюлетэні: адзін—белага колеру з прозвішчамі кандыдатаў ў дэпутаты Совета Саюза, другі — галубога колеру з прозвішчамі кандыдатаў у дэпутаты Совета Нацыянальнасцей.

У аўтаномных рэспубліках і аўтаномных абласцях, а таксама ў нацыянальных акругах кожны выбаршчык атрымае яшчэ трэці бюлетэнь — светлазялёнага колеру з прозвішчамі кандыдатаў у дэпутаты Совета Нацыянальнасцей ад данай аутаномнай рэспублікі або аутаномнай вобласці, або нацыянальнай акругі.

Што-ж уяўляюць сабой гэтыя бюлетэні?

Гэта — ліст паперы (белы, галубы, светлазялёны), азаглаўлены: «Выбарчы бюлетэнь па выбарах у Вярхоўны Совет СССР». Пад загалоўкам стаіць дата: 12 снежня 1937 года. Ліст мае дзве графы: у адной надрукаваны прозвішчы, імёны і імя па бацьку кандыдатаў у дэпутаты (іх можа быць адзін або некалькі), у другой—указанні на пастановы агульных сходаў прадпрыемстваў, калгасаў, соўгасаў або таварыстваў працоўных, якія высунулі даную кандыдатуру. У канцы бюлетэня ёсць подпіс: старшыня акруговай выбарчай камісіі па выбарах у Совет Саюза — на бюлетэні белага колеру: старшыня акруговай выбарчай камісіі па выбарах у Совет Нацыянальнасцей—на бюлетэнях галубога (або светлазялёнага) колеру.

Такім чынам выбаршчыку ў бюлетэні **нічога пісаць не трэба.** Яму патрэбна толькі пакінуць у бюлетэні прозвішча таго кандыдата, за якога ён падае свой голас, астатнія прозвішчы (калі кандыдатаў два, тры і больш) закрэсліць. У кожным бюлетэні павінна астацца незакрэсленай толькі адно прозвішча, бо выбарчы закон дапускае абранне толькі аднаго дэпутата па кожнай выбарчай акрузе. Калі выбаршчык пакіне ў бюлетэні незакрэсленым не адно, а два або тры прозвішчы, то нельга будзе вызначыць, за каго-ж ён падаў свой голас, і такі бюлетэнь будзе прызнан несапраўдным.

Ці можа выбаршчык упісваць у бюлетэнь новыя прозвішчы? Не, не можа. Па выбарчаму закону ў кожнай выбарчай акрузе могуць балатыравацца толькі тыя кандыдаты, якія своечасова зарэгістраваны акруговай выбарчай камісіяй і ўнесены ею ў бюлетэнь. Акруговая выбарчая камісія рэгіструе кандыдатаў, высунутых на агульных сходах грамадскіх арганізацый і таварыствах працоўных, рабочых і служачых па прадпрыемствах, чырвонаармейцаў — па воінскіх часцях, сялян— па калгасах, рабочых і служачых соўгасаў — па соўгасах. Апрача таго, патрабуецца згода высунутага кандыдата балатыравацца у данай выбарчай акрузе. Такім чынам, прозвішча новай асобы, калі яно будзе ўнесена ў выбарчы бюлетэнь, не будзе адпавядаць гэтым патрабаванням закона і, такім чынам, не падлягае балатыроўцы у данай выбарчай акрузе. Такі бюлетэнь будзе прызнан несапраўдным.

Выбаршчык павінен карыстацца толькі бюлетэнямі і канвертам устаноўленага узору. Гэта ўстаноўлена для таго, каб забяспечыць тайну галасавання. Апускаць бюлетэні ў выбарчую скрынку без канверта таксама нельга. Бюлетэнь без канверта — гэта адкрыты бюлетэнь, а па нашай Канстытуцыі галасаванне павінна быць тайным, г. зн. закрытым.

Вось што павінен ведаць кожны выбаршчык аб выбарчым бюлетэні. Выбарчы бюлетэнь у руках выбаршчыка,—вялікая сіла. Гэта дакумент, у якім адлюструецца воля выбаршчыка мець у складзе Вярхоўнага Совета СССР лепшых людзей краіны, лепшых сыноў і дочак радзімы, да канца адданых справе рабочага класа, справе партыі Леніна—Сталіна, будаўніцтву соцыялізма.

(З газеты «Правда»).

Менск, друкарня «Звязды». Тыраж 1.500. Горліт № 2487. Адказ. рэдактар Л. КАМІНСКІ.